

Sygn. akt II CSK 459/16

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku W. S.
przy uczestnictwie Z. K.
o zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 stycznia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 16 listopada 2015 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1. odrzuca skargę kasacyjną,**
- 2. zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 5417 (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 września 2014 r. Sąd Rejonowy w G. zniósł, bez rozliczeń finansowych, współwłasność zabudowanej nieruchomości położonej w Ż., przez wyodrębnienie w budynku znajdującym się na tej nieruchomości dwóch lokali mieszkalnych i lokale te przyznał na wyłączną własność dotychczasowym współwłaścicielom a także dokonał podziału nieruchomości gruntowej do korzystania. We wniosku wszczynającym postępowanie w tej sprawie wnioskodawca nie oznaczył wartości przedmiotu sporu, a Sąd, ani w toku rozpoznawania, ani w orzeczeniu znoszącym współwłasność nie ustalił wartości

nieruchomości stanowiącej przedmiot współwłasności. W apelacji od postanowienia Sądu Rejonowego uczestnik, który nie wyrażał zgody na zniesienie współwłasności, wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczył kwotą 70.000 zł. Apelację tę Sąd Okręgowy w S. oddalił postanowieniem z dnia 16 listopada 2015 r.

W skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego uczestnik, nadal nie wyrażając zgody na zniesienie współwłasności, wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczył kwotą 170.000 zł i na żądanie Sądu Okręgowego wyjaśnił, że wartość tę wskazał kierując się ceną nieruchomości wynikającą z umowy sprzedaży, na podstawie której nabył udział w nieruchomości, wynoszący $\frac{1}{2}$ część, za cenę 85.000 zł. Przy założeniu więc, że wartości udziałów obu współwłaścicieli są równe, daje to kwotę 170.000 zł, a wskazanie w apelacji kwoty 70.0000 zł jako wartości przedmiotu zaskarżenia było oczywistą omyłką.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem, Sąd Najwyższy nie jest związany wskazaną przez strony wartością przedmiotu zaskarżenia i może dokonać jej sprawdzenia, z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 maja 2001 r., IV CZ 20/01, nie publ., z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 152/01, nie publ. i z dnia 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02, OSNC 2004, Nr 1, poz. 11). Sprawdzenie jest niezbędne wówczas, gdy od tej wartości zależy dopuszczalność skargi kasacyjnej.

W sprawie o zniesienie współwłasności dopuszczalność skargi kasacyjnej zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia; jeżeli wartość ta jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych, kasacja w tych sprawach jest niedopuszczalna (art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c.).

Przyjmuje się, że w tzw. sprawach działowych, co obejmuje sprawy o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami (art. 519¹ § 2 k.p.c.), w sprawach o zniesienie współwłasności i dział spadku (art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c.), wartością przedmiotu zaskarżenia jest wartość konkretnego interesu skarżącego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2007 r., IV CZ 118/06, nie publ.; z dnia 3 czerwca 2009 r., IV CSK 107/09, nie publ.; z dnia 9 lipca 2009 r., I CSK 117/09, nie publ.; z dnia 16 listopada 2011 r., IV CSK

280/11, nie publ.), a nie wartość całego dzielonego majątku. Oznacza to, że w wymienionych sprawach wartość przedmiotu zaskarżenia w zasadzie nie może przekraczać wartości udziału należącego do uczestnika wnoszącego skargę kasacyjną. Tylko wyjątkowo, gdy uczestnik podważa samą zasadę podziału albo gdy zaskarża rozstrzygnięcie dotyczące roszczeń dochodzonych z tytułu posiadania rzeczy wspólnej lub tytułem zwrotu pożytków albo rozliczenia nakładów, wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału. Przed podważaniem zasady podziału nie należy jednak rozumieć braku zgody skarżącego na wyjście z niepodzielności, ale np. jego twierdzenie, że dzielony majątek nie stanowi współwłasności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2003 r. III CZ 153/02, OSNC z 2004 r., z. 4, poz. 60). Kwestionowanie żądania zniesienia współwłasności czyli domaganie się zachowania stanu współwłasności, co miało miejsce w sprawie niniejszej, nie upoważnia do oznaczania interesu skarżącego wartością całego przedmiotu współwłasności skoro współwłaściciel nie ma w tym przedmiocie (i przy zaniechaniu zniesienia współwłasności mieć nie będzie) więcej praw niż przynależny mu dotychczas udział.

Niezależnie zatem czy wartość udziału skarżącego w objętej współwłasnością nieruchomości wynosiła 85.000 zł czy też 70.000 zł (wskazane w apelacji), interes skarżącego uczestnika ogranicza się - w wymiarze majątkowym - do wysokości jego udziału (części ułamkowej) w poddawanym podziałowi majątku, a konkretnie wartości tego udziału. W sprawie niniejszej, zważywszy że jest to wartość niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych, skarga kasacyjna była niedopuszczalna; podlegała zatem odrzuceniu.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., postanowił jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w związku z § 5 pkt 6 i § 2 pkt 6 oraz w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

